

Informace z jednání Rady pro konkurenceschopnost (30. – 31. května 2012)

Ve dnech 30. – 31. 5. 2012 se v Bruselu konala Rada pro konkurenceschopnost, která zasedá vždy ve dvou formacích - první den se setkávají ministři zodpovědní za průmysl, druhý den pak ministři zodpovědní za výzkum.

Hlavními body programu byly dva programy na roky 2014 – 2020 – Program pro konkurenceschopnost podniků s důrazem na malé a střední podniky (dále jen „COSME“) a rámcový program pro výzkum, Horizont 2020, jednalo se o přijetí částečných obecných přístupů. Finanční aspekty i detailnější struktura se budou projednávat během kyperského a irského předsednictví. Dále se jednalo o Evropském inovačním a technologickém institutu, který v novém programovacím období bude začleněn pod Horizont 2020.

Program COSME

Rámcový komunitární program COSME je přímým nástupcem stávajícího programu Konkurenceschopnost a inovace (CIP 2007 – 2013) bez jeho inovační části. Na rozdíl od programu CIP neobsahuje program COSME programovou podporu výzkumu a technologického rozvoje uskutečňovanou v souladu s článkem 179 a násl. Smlouvy o fungování EU (163 a násl. Smlouvy o ES). Všechny podpory malým a středním podnikům v oblasti výzkumu a inovací (včetně inovační části CIP) budou od r. 2014 zahrnuty do Rámcového programu pro výzkum a inovace 2014-2020 (Horizont 2020). Na financování programu COSME bude na celé období 2014-2020 vyčleněno 2,5 miliardy EUR. Z toho 1,4 miliardy EUR bude přiděleno na finanční nástroje a zbývající část pak bude použita na financování sítě Enterprise Europe Network, mezinárodní průmyslové spolupráce a zlepšení rámcových podmínek v oblasti podnikání. Jedná se o strategický nástroj podpory konkurenceschopnosti podniků a ekonomického růstu s řadou pozitivních opatření.

Program má přínos především pro malé a střední podniky (dále jen „MSP“), které jsou důležité pro evropskou ekonomiku a je tedy nezbytné jim vytvořit správné podmínky pro růst. Mezi problémy, které se musí u MSP řešit, patří byrokratická zátěž, přístup k financím (je třeba stimulovat banky, aby MSP půjčovaly finanční prostředky), podpora internacionalizace MSP. Dále se program COSME zabývá cestovním ruchem, což velmi podporují státy, kde je turismus velkým příjmem do státního rozpočtu. Důležité je provázání s ostatními programy, zejména Horizontem 2020 a strukturálními fondy.

Horizont 2020

Rámcový program Horizont 2020 je přímým nástupcem 7. RP, a spadá do něj i inovační část programu CIP a Evropský inovační a technologický institut. Záměrem programu Horizont 2020 je budování ekonomiky založené na znalostech a inovacích v celé Unii prostřednictvím dostatečného financování výzkumu, vývoje a inovací tak, aby bylo podpořeno provádění Strategie Evropa 2020 a dalších politik Unie a také uskutečnění a fungování Evropského výzkumného prostoru. Na financování programu Horizont 2020 je na roky 2014 – 2020 vyčleněno 87 mld. EUR. Na zasedání tak jednoznačná podpora jako u COSME nebyla.

Velmi kladně, především novými členskými státy, byl hodnocen článek 15a¹, který hovoří o jednotném trhu výzkumných pracovníků a připravil půdu pro další diskuse k otázce osobních nákladů v pravidlech účasti. Způsob řešení této otázky bude konkretizován v následujícím období, kdy se budou projednávat pravidla přístupu k programu Horizont 2020. Jednou z bariér účasti nových členských států v rámcových programech je velmi rozdílná výše platů účastníků konsorcia. Platy výzkumných pracovníků se liší až 12ti násobně, a to bez ohledu na vědecké kvality jednotlivce.

Dále bylo oceněno zjednodušení programu, větší pozornost, kterou program věnuje MSP, sociálním a humanitním vědám.

Největší problém představuje článek 16, který se zabývá výzkumem na kmenových buňkách. Pro některé delegace (Malta, Rakousko, Litva) je výzkum embryonálních kmenových buněk nepřijatelný, a tak Malta hlasovala proti přijetí částečného obecného přístupu a Litva se zdržela hlasování.

Částečný obecný přístup však byl i přes některé výhrady přijat.

¹ Horizon 2020 shall be implemented in accordance with the Regulation (EU) No xx/2013 [Rules for Participation], which shall contribute to the reinforcement of a single market for researchers and attractiveness of researchers' careers across the Union in the context of the European Research Area, by taking into account the transnational character of the majority of the actions supported under it.